

Rostislav Novák maluje stromy a stromy.

LIDOVÉ NOVINY Sobota 21. srpna 1999

KULTURA

Rostislav Novák maluje stromy a stromy

V katalogu výstavy je Rostislav Novák (1942) vyfotografovaný před svým obrazem. Úspěšné pracovní kalhoty s lácem, v barevných skvrnách jako kdyby malba dále pokračovala. Podobné tvary a barvy pocitově tlačí tělo do obrazu, nabíí paže, černé triko a obličej ho naopak z promalované plochy vytahávají. Obdobnou strategii volí, s větším či menším úspěchem, i v posledních dílech. Až na jednu výjimku (Móbiusova smyčka, 1993) vznikly v posledních třech letech, většinou dokonce v letošním roce. Vytvořené jsou zvláštní autorskou technikou, kombinací sitotisku a gestické malby. Námět je jediný - stromy, základem fotografie lesa. Motivy nejsou vybrané náhodně, k přírodě v okolí děčínského Sněžníku má malíř osobní, téměř sentimentální vztah. Nejraději by zřejmě maloval idylická zákoutí, buky a břízy, ale to se v postmoderní době jaksi nespošluší. Vyžaduje se odstup, romantické motivy je třeba zastřít,

potlačit, popřípadě znevažít. Pánsky čistá příroda je stejně utopii, celý svět zasažený technikou, zraněný člověkem.

Rostislav Novák hledá pevný bod mezi romantickou malbou a neosobním sitotiskem, mezi realistickým zpodobněním a abstrakcí, mezi geometrickým řádem a tělesným gestem, mezi sentimentálním dojetím a rozumovou úvahou.

Recenze

Pokouší se tedy sloučit neslučitelné (nekompatibilní) věci, není divu, že většinou některá složka díla převažuje. V několika případech (například Lesní brána, 1997) ale dosáhl cíle, části obrazu jsou přesně vyvážené. Dílo působí jako celek, a přitom je zajímavé i v detailu. V rytmu malby jsou ještě přítomné významové zbytky skutečnosti, ale ne už doslovnost fotografického přepisu. Struktura a výrazný rytmus nepotlačují barevnost. Přírodní motiv přestal být

pouhou záminkou k představení zručnosti, stal se prostředníkem sdělení. Síla osobního prožitku zůstala zachována. Základním problémem je míra abstrakce. Příliš realistická plátna jsou suchá jako učební pomůcky (Bukový les, Březový háj, Suchá větev), doslovné citace zbavují obrazy tajemství. Svobodněji než s tvary nakládá s barvami. Barevné tóny a jejich kombinace nejsou odporované z přírody, vznikly až v ateliéru, často přímo na plátně. Modré, hnědé a okrové plochy navozují pocity smutku, podzimu, bezbřehé nostalgie. Novákova poslední díla se pohybují v prostoru vymezeném romantickým zákoutím a nezobrazující kompozicí, pupeční šňůrou vážající obraz ke skutečnosti, ale malíř přetnout zatím nechce nebo nedokáže, rozhodný krok k plné abstrakci zřejmě hned tak neudělá.

Jiří Hůla

Rostislav Novák: Stromy, Praha, Křižová chodba Státního výtvarného muzea, 4. 8.-29. 8. 1999

Rostislav Novák: Lesní brána, 1997, akryl a sitotisk na plátně

Repro AGH

Rostislav-Novak.cz